

השורדים האחרונים

הם מקסימים, עמידים בתנאי יובש קיצוני, מקמצים בצריכת מים והולמים להפליא את תנאי מזג האוויר הישראלי. תכירו את הסוקולנטים

בהתחלה לא התייחסתי אליהם. חלפתי על פני מדפי התצוגה שלהם במשתלות בלי להעיק בהם מבט, נמשכת אל הפריחה, התנועה והשפע שכל האחרים מציעים. אבל יום אחד זה קרה, התגנב אליי מהרלת האחרית, כשגיליתי לפתע את יכולות ההישרדות המופלאות שלהם ואת הסגפנות המוחלטת. האהבה אל הסוקולנטים, מתברר, היא חשוכת מראש.

ההערכה היא שצריכת המים הממוצעת שלהם היא כעשרה אחוזים מזו של צמחייה רגילה, תתארו לכם. אלו צמחים אידיאליים לשתילה בעציצים בהשקיה ידנית - במרפסת, על גג או באדנית על אדנית - אני מגננת איתם בכל הזדמנות: במכלי חרס, טרקוטה או גלזורה. גנן וחבר עבר לפני כמה שנים לדירת גג ישנה בנחמני. הגג היה גדול והיו בו חורבות של גינה - אדניות ישנות ויבשות, מלאות בצבץ פה ושם ירוק. התחלנו לנקות אותן ולפנות את הגוויות, ובכל אדנית מצאנו קצת חיים, פיסת ירוק של משהו ששרד את החורשים הארוכים של הקיץ ללא מים. הם לא נראו טוב, היו מצומקים ומסכנים, אבל בהחלט נשארו בחיים. התחלנו להשקות וראו זה פלא: מתוך הכלום, בעזרת קצת מים, צמחה גינה. הסוקולנטים גדלו, שגשו ושימחו אותנו עד מאוד.

הסוקולנטים הם צמחים בשרניים עמידים לתנאי יובש קיצוני (סוקולנט הוא לא קקטוס, אין לו קוצים). מדובר בקבוצה ענקית של צמחים שניתן למצוא בתוכה של צבעים, גבהים, סקסטורות ואופני צימוח פיסוליים ומרתקים. הצמחים המרהיבים הללו יסתפקו בהשקיה אחת לשבוע או שבועיים, ובמקרה של היעדרות מהבית ישרדו אפילו חודש ויותר ללא השקיה. הסוקולנטים חסכניים לעומת צמחים אחרים - לא בחצי, גם לא ברבע.

צילומים: עתר ארזי, גלית דויטש, עמוס כרמי

הנבחרים // תנאי גידול והמלצות לסוקולנטים

התגבשות. ניתן לקנות תערובת מוכנה ייעודית לגידול סוקולנטים או להכין לבד מיקס הכולל תערובת גן, פרלייט, ארמת טוף וקומפוסט. אפשר להוסיף כמות קטנה של דשן בשחרור איטי. קבלו כמה המלצות לסוקולנטים מוצלחים ואמינים במיוחד:

סוקולנטים זקוקים למצע ייעודי המתאים לגידולם. תערובת גן רגילה נוטה להתגבש ולהתכווץ בשעת יובש, ולאחר שעשתה זאת - לא פשוט להרטיב אותה. סוקולנטים נהנים מייבוש בין השקיה להשקיה, כך שחובה לדאוג שלא תהיה

05 { צורית נוסבאומר:
צמח משתפל בעל עלים כתומים שמזכירים פרח בצורת הצימוח שלהם. כשנשתל בעציץ או באדנית - נשפך למטה ויוצר "מפל". עמיד ביותר ליובש. מתאים לשתילה בשמש מלאה, עד צל עם מעט שמש. כמה יותר שמש - ככה יותר צבע בעלים.

01 { סביון כחלחל:
גוש שמנמן וחביב של עלים מוארכים בצבע תכלת משגע. נוטה להשתפל בחינניות כשנשתל באדנית או בעציץ. מתאים לשתילה בשמש מלאה או בחצר עם חצי יום שמש. רגיש לעודף השקיה.

06, 09 { חלבלוב מכלוא תאי:
למי שלא יכול בלי פרחים - החלבלוב הזה לא מפסיק לייצר אותם. פורח בשפע של פרחים גדולים ומרשימים מתחילת האביב ועד סוף הסתיו, מלבלב באדום, כתום, לבן ורוד. מתאים לשתילה בשמש מלאה ובחצי יום שמש, ומחבב במיוחד עציצים. חשוב לשים לב שהחלבלוב רגיש לקור וגבעוליו קוצניים.

02 { אגבה רכה:
אין על האגבה. שושנת עלים אפורה וענקית, שמתפתחת עם הזמן לגוש גדול של שושנים. מתאימה לשתילה בגינה ואינה טובלת מהשקיית יתר. צריכה שמש מלאה עד צל עם מעט שמש.

07 { כידון גלילי:
שיתלו אותו בשמש או בצל, באדמה או בעציץ, השקו בעודף או אל תשקו כלל, כך או כך - הוא יהיה מבוסט ואפילו לא ימצח. צמח פיסולי בעל כידונים עבים ומוארכים בירוק כהה שבוקעים מן האדמה. מתאים מאוד לשתילה בחצר אנגלית.

03, 08 { ניצנית מכבדית:
העלים של הניצנית מצוירים, ממש כך. מרכז העלה ירוק והשוליים מעוטרים בפס אדום. מתאימה לשתילה בעציץ או באדמה, בשמש מלאה או בחצי יום שמש.

04 { נצחה קנרית:
צמח מרשים בעל שושנת עלים גדולה ומלאת צבעים ועניין. ייהנה ממכל או אדנית גדולה, ונוטה לחול כלפי מטה. מתאים גם לשתילה באדמה. לשתול בשמש מלאה עד צל עם מעט שמש.

סוקולנט זעיר, כלומר ייחור. הנה עוד קסם אדיר שלהם - הם מתייחרים בקלי קלות: שוכרים ענף קטן, אפילו עלה, מניחים באדמה והוא משריש. חברה שנסעה להתגורר בקביעות בקוסטה ריקה הרעיפה עליי מלאי עציצים מוכנים עם סוקולנטים בוגרים, וחיש קל נהייתה גינה נהדרת. כשגמרנו להכין קבוצה גדולה שנראתה כמו ערוגה, עברנו לצדו השני של הגג והכנו שם קבוצה נוספת. בהתחלה זה נראה כמו הרבה עציצים עם מקלות קטנים, אבל בתוך שנה הפך הגג לגינה שופעת, צבעונית ומזמינה. משממה למקום שמזמין לשבת בו. לאט לאט טופל הגג ופונק ביריעת צל, בשולחן וכיסאות חדשים ובכיסאות מרגוע. אנחנו יושבות שם לעת ערב, מתמוגגות וממלמלות: "גן עדין, פשוט גן עדין".

צילום: עתר ארזי

הצצה // הגינה של גלי

גלי גרה בחדר זעיר על גג ענק. כשהכרתי אותה, הגג היה שומם ועזוב. היו בו שתי אדניות גדולות עם פיקוס ושיפלרה. "מה עם גינה?", שאלתי. "למי יש זמן להשקות עציצים", השיבה. "אם אני מארגנת לך גינה שתצטרכי להשקות אחת לשבוע ושלא תעלה לך שקל, קונה?", אתגרתי אותה. "יש דבר כזה?", התפלאה. אז זהו, שכן.

שגעת הסוקולנטים שלי הייתה אז בחיתוליה, כך שהייתה זו הודמנות פז בשבילי להיכרות מעמיקה עם הנושא. כל עציץ נטוש, סיר ישן, לבנת איטונג או כל דבר אחר שניתן לחזור ולשתול בתוכו - נאסף והובא אל הגג. ארגזי תחמושת ישנים ויפים מעץ הובאו ממפעל בגליל. כל אחד מהכלים מולא בתערובת (ברובה ממוחזרת ומקצתה קנויה) וקיבל מקלון

גג תל אביבי, ובכל פעם שביקר שם הוא היה נמשך ומתבונן באוסף. בכיכר יש שפע של שבילי טיול המזמינים לשוטט בתוכה, בערוגות ניתן למצוא אגבות, מינים שונים של אלוהות ומלפורה - צמח כיסוי בשרני, ועוד. הערוגות מכוסות בשכבה עבה של רסק עץ, השומר על הלחות בקרקע. התוצאה יפה ומעניינת אלף מונים מעיגול הדשא הסטנדרטי מוקף הפטוניות.

ציון לשבח // גינון ציבורי בפתח תקווה

וזה הציע לגנן אותה בגינון יובשני. ההצעה הלא שגרתית לא עברה בקלות, התקבלה ואז נדחתה, ובסופו של דבר הגיעה עד שולחנו של ראש העיר, איציק אוהיון. אוהיון, שהיה בעברו מנהל אגף גנים ונוף בעירייה, גילה פתיחות ובקיאיות בנושא ואישר את ההצעה. האהבה לסוקולנטים, מספר מרגולין, נולדה לפני שנים רבות: לאבא של חבר ילדות היה אוסף סוקולנטים מרשים ומטופח שגידל על

בדרך ללקוח בפתח תקווה חיכתה לי הפתעה: כיכר תנועה ענקית מגוננת, רובה ככולה בסוקולנטים ובצמחים יובשניים. בכל פעם שעברתי שם, הקפתי את הכיכר כמה סיבובים מלאים כשאני מלאה התפעלות מהמבנה המעניין שלה ובעיקר - מהשימוש היפהפה בסוקולנטים ומהשתילה החסכונית. ישראל דרורי, מנהל אגף גנים ונוף בעירייה, פנה לאדריכל רוני מרגולין בבקשה לתכנן הכיכר,